

وزارت جهاد کشاورزی
معاون امور زراعت
اداره کل پنبه و دانه های روغنی

دستورالعمل برداشت پنبه از مزارع

چاپ اول
بهار - ۱۴۰۴

مقدمه :

در راستای اجرای موارد مندرج در قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی، سند چشم‌انداز بیست ساله (بخش کشاورزی و منابع طبیعی کاهش ضایعات محصولات در فرآیند تولید و صنایع پس از تولید) ، ماده ۱۶ قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد ، ابلاغیه شماره ۲۴۷۰۳۳ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۷ قائم مقام وزیر و رئیس کمیسیون طرح‌ها و لوایح در فرآیند تصفیه‌وش رعایت ضوابط زیر جهت برداشت‌وش از مزارع پنبه در **چهارفصل و شصت و یک بند جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.** این دستورالعمل بر مبنای "استاندارد های ملی ایران"، تصویب نامه‌ها و آیین نامه‌های سازمان پنبه ازجمله "تصویب نامه شورای عالی پنبه"، "آیین نامه کمیته فنی پنبه"، "آیین نامه تشکیلات و وظایف کمیته اجرایی پنبه"، "مقررات مربوط به طبقه‌بندی، جمع‌آوری و تصفیه پنبه" و بازنگری وظایف وزارت جهاد کشاورزی در کمیته ملی نظارت بر عملیات تصفیه‌وش و کیفیت الیاف پنبه با توجه به اختیاراتی که براساس قوانین به کمیته داده شده، تهیه و تصویب شده است.

زمان و روش برداشت دستی و مکانیزه

- ۱- برداشت وش را می توان با دست یا بوسیله کمباین انجام داد. در برداشت دستی توصیه می شود جمع آوری وش زمانی انجام شود که ۶۰ تا ۷۰ درصد غوزه ها باز شده باشند. در مناطقی که احتمال بارندگی زودرس پاییزه وجود دارد، برداشت در اولین فرصت انجام شود. در مزارع باتراکم زیاد یا دارای رشد رویشی زیاد، چین اول زمانی انجام شود که حدود ۵۰ درصد غوزه ها باز شده باشند.
- ۲- ویژگی های ماشین های غوزه چین این است که فقط غوزه های باز را برداشت کرده و می توان چند چین محصول را برداشت کرد. استفاده از مواد تنظیم کننده رشد، بازکننده غوزه و برگریز ها قبل از برداشت توصیه می شود. برگ ریز ها زمانی استفاده شوند که ۶۰ تا ۷۰ درصد غوزه ها باز شده باشند.
- ۳- ماشین های برداشت قابلیت برداشت ردیفهای کاشت ۷۵ تا ۹۰ سانتی متر را دارند. برای برداشت با کمباین و دستی بهتر است برگ های بوته قبل از برداشت ریزش کرده باشند تا وش برداشت شده دارای مواد خارجی کمتر و کیفیت بهتر باشد. تأخیر در برداشت، موجب افت کیفیت محصول می شود.
- ۴- وش های برداشت شده در اولین فرصت به کارخانجات پنبه پاک کنی جهت تصفیه فرستاده شوند.
- ۵- برای برداشت و انبارداری و انتقال وش به کارخانجات پنبه پاک کنی، از کیسه های کنفی (خلال پنبه) استفاده شود.
- ۶- از برداشت غوزه های نارس و پوسیده که دارای رطوبت زیادی هستند خودداری شود و وشهای آفت زده، زرد، پوسیده و زمین ریخته از وشهای سالم مجزا گردند.
- ۷- وشهای حاصل از برداشت مکانیزه و دستی جداگانه به کارخانجات حمل، نگهداری و تصفیه گردند. و تا زمان انتقال به کارخانه پنبه پاک کنی در انبارهای خشک، خنک، دارای تهویه نگهداری شوند. سقف انبار طوری باشد که در صورت بارندگی آب باران به داخل توده وش نفوذ نکند.
- ۸- صبح زود که اغلب روی بوته ها را شبنم پوشانیده و یا هنگام بارندگی و بلافاصله پس از آن هیچگاه نباید برداشت انجام شود. در صورت اجبار، بایستی وشهای مرطوب را قبل از کیسه گیری و انبار کردن، از مابقی وشهای مناسب جدا و در آفتاب خشک شوند. در هنگام برداشت بایستی رطوبت وش زیر ۱۲٪ باشد. در صورت اجبار وش های خیس و مرطوب پهن و در معرض باد یا نور آفتاب قرار داده شوند تا خشک شوند. چنگه زدن و جابجا کردن باعث خشک شدن سریعتر این گونه وشها می شود.
- ۹- با توجه به برداشت تمام غوزه ها توسط ماشین غوزه چین باید تمام غوزه های قابل برداشت باز شده باشند.
- ۱۰- وش های برداشتی حاوی سنگ، کلوخه،...، برگ، شاخه، بقایای گیاهی خارج حد متعارف (کمتر از پنج درصد) باشند.